

POP UP-BIBLIOTEKET

FYRVERKERIET BIBLIOTEK

RAPPORT FRA AKTIV FORMIDLING
STØTTET AV NASJONALBIBLIOTEKET 2022

Innledning

Fyrverkeriet Bibliotek har hatt et ønske om å utvide tilbudet til også å være tilgjengelige for befolkningen utenfor veggene på det fysiske biblioteket. Basert på erfaring fra utendørs bibliotek under Byfesten 2021 gikk vi inn for å prøve flere typer formidling i dette prosjektet.

Vi har gjennomført 10 arrangementer og pop up-bibliotek rundt om i kommunen. Våre tiltak tok sikte på å treffe bredt, både for å være relevante for flest mulig av innbyggerne, for å skape unike opplevelser, og for å undersøke hvilke tiltak innbyggerne satte mest pris på.

Mål

For å nå prosjektets mål om å nå nye grupper blant innbyggerne, stimulere til leseglede, kunnskapssøken, kreativitet med mer, satte vi oss mål om å gjennomføre aktiviteter i fire forskjellige kategorier. Disse var pop up-bibliotek, bokpresentasjoner, foredrag i naturen og rollespill, alle uten inngangspenger.

Oppstart

Forberedelsene var mangfoldige ettersom aktivitetene var så forskjellige, men det aktivitetene hadde til felles var at de stort sett skulle foregå utendørs. Derfor gikk vi til innkjøp av et lite messetelt som på enkel måte lot oss stå under tak, og et stort arrangementstelt som også kunne settes opp av to bibliotekarer. Et beachflagg med vår logo ble anskaffet.

Til pop up-bibliotek avtalte vi en fredag med kjøpesenteret i byen, samt at vi fant en badestrand som pleier å være godt besøkt, satte av en dag i sommerferien og krysset fingrene for godt vær. Vi hadde allerede det tekniske på plass så vi kunne drive utlån og registrering av nye lånere på farten.

Bokpresentasjonene avtalte vi med byens Frivilligsentral, som hadde ei fast gruppe med eldre som møttes en gang i uka og som hadde lyst på litterære opplevelser.

Etter en del undersøkelser fant vi en helt nydelig lysning i skogen rett ved en dam, som ville være perfekt til foredrag i naturen. Her var det parkering like ved, samtidig som man hadde opplevelsen av å være ute i skogen; det var lett tilgjengelig også for bevegelseshemmede. Plasseringen passet veldig godt til temaet for foredraget, vi leide inn foredragsholder til å snakke om Mikkjel Fønhus' liv og verker.

Rollespill (her: «spill tilsvarende Dungeons & dragons») øynet vi tidlig muligheten til å knytte til lokalhistorie, nemlig ammunisjons-produksjonen som foregikk her under andre verdenskrig. Vi bestemte oss for å skrive en historie der deltakerne fikk være sabotører som skulle hemme tyskernes krigføring. Fortellingen ville være oppdiktet, men fabrikken og området rundt skulle være autentisk og korrekt gjengitt i fortellingen. Foruten studie av lokalhistorie i litteratur og ved samtale med kunnskapsrike innbyggere, ble besiktigelse av en bygning (bygget noen år før krigen) inne i industriparken gjennomført slik at et nøyaktig kart over bygningen med innvendige rom, dører og trapper kunne lages. Vi skaffet også spillsystemet Savage Worlds som kunne tilpasses en realistisk fortelling under andre verdenskrig uten fantasy-elementer. Kart ble tegnet, og figurer og kjøretøy til spillebrettet/kartene ble 3D-printet. Industriparken og et lokalt museum var svært velvillige og lånte oss områder til to av arrangementene. Arrangementene ble (som resten av arrangementene i

prosjektet) promotert i våre vanlige kanaler, og både lokalradio og –avis intervjuet oss og publiserte datoene.

Måloppnåelse

Pop up-bibliotek.

På Engenstranda ved Einafjorden ble dette gjennomført i strålende vær. Det var badende barnefamilier samt noen som kom til stranda kun for å besøke biblioteket, vi fikk lånt ut noen bøker og snakket med flere som stakk innom teltet vårt. Disse var veldig begeistret for at biblioteket kom til denne delen av kommunen, der det bor en del folk men der tettstedet er såpass smått at det foregår lite av arrangementer og lignende aktivitet.

Den andre gjennomføringen var en travel fredag på kjøpesenteret. Vi sto godt plassert midt i det travleste området. Selv om vi hadde beachflagg med logo så virket det som mange trodde vi sto der for å selge bøker. Faktisk måtte vi avvise en innbygger som fant ei bok hun ville ha, men som ikke var interessert da hun fikk vite at det var lån og ikke salg, det var visst for mye styr å dra tilbake med boka til biblioteket. Men heldigvis lånte noen få også, og vi registrerte et par barnelånere.

Bokpresentasjoner

Vestre Toten frivilligsentral har hyggetreff hver torsdag, der det blir servert mat og der det noen ganger er besøk av eksterne, enten det er informasjon eller kulturelle innslag. Her så vi en mulighet til å formidle litteratur utenfor bibliotekets lokale. I løpet av prosjektperioden hadde vi 4 bokpresentasjoner under disse hyggetreffene. Etter prosjektets slutt har vi fortsatt med å møte opp på hyggetreff på frivilligsentralen. Avtalen er 2-3 besøk i semesteret. Tilbudet blir satt pris på av de frammøtte, som stort sett er eldre mennesker.

Foredrag i naturen.

En varm høstdag ved en dam på Raufoss gjorde vi klart for foredrag om Mikkjel Fønhus i skogen. Oppmøtet var over all forventning, og flere stoler måtte hentes fra biblioteket. Ut ifra interessen på Facebook hadde vi ikke forventet så stort oppmøte. Men folk hadde tydeligvis snakket sammen og invitert med kjente. Folk koste seg og drakk kaffe og fikk det vi tror ble et virkelig minneverdig foredrag i solnedgangen.

Rollespill

Første arrangement foregikk på en gresslette nede ved fossen rett utenfor området til industriparken, -en overraskende skjernet og totalt ubenyttet plass midt i sentrum. Her var vi omgitt av park og gammel bebyggelse, og best av alt – vi satt akkurat der deler av handlingen i rollespillet fant sted. "Sabotørene" møtte i fortellingen en motstandsmann med oppdrag fra SOE, og måtte ta seg til informant "Johanne" som hadde kart over fabrikken samt noe kunnskap om hvor vakter patruljerte. Uten å avsløre for mye; sabotørene overkom utfordringer, oppdaget hemmeligheter, gjorde etiske valg, og unnslett på spektakulært vis.

Dette arrangementet ble også gjennomført på et utendørs museum og i en park på et tettsted i kommunen (avbildet på forsiden). Vi hadde noen få deltakere på to av arrangementene og deltakere til oppunder ørene på ett –da en folkehøgskole i nærheten ble tipset om arrangementet. Her var det virkelig liv rundt bordet og følelser i spill da deltakerne måtte forholde seg til at de i iver etter å løse oppdraget hadde drept to tyske gutter (soldater) på sin egen alder når det kanskje ikke strengt tatt

var nødvendig. Men alle gruppene klarte brasene og rømte etterpå, det var virkelig artig å se mennesker som aldri har spilt rollespill forestille seg hvordan de kunne gjemme seg, snike, overrumple, og true for å oppnå det de ville. Deltakerne levde seg virkelig inn i å løse utfordringene.

Erfaringer

Dels var våre arrangementer ment å være et litt smalt tilbud som ikke trengte å få stor oppslutning for å regnes som en suksess (bokpresentasjoner på Frivilligsentralen, og rollespill), og dels hadde vi et ønske om å treffe så mange som mulig (pop up-bibliotek og friluftsforedrag).

Fra de "små" arrangementene lærte vi at det i begge tilfeller var grupper av innbyggere som var veldig begeistret for aktivitetene, og at vårt tilbud var verdifullt for disse. Så var det slik at bokpresentasjonene krevde relativt lite forberedelse og tid til gjennomføring, ettersom vi hadde manus klart fra vår eksisterende arrangements-aktivitet, og vi allerede hadde et publikum uten å promotere og kom til "dekket bord" for å holde arrangementet hos Frivilligsentralen. Rollespillet ble et stort prosjekt når det gjaldt forberedelser og gjennomføring, og selv om det ble et unikt tilbud så svarte ikke arbeidsmengden til hvor mange innbyggere som fikk glede av prosjektet. Det satte derimot i gang biblioteket som en aktør innen rollespill, og vi har i dag en frivillig og en fast gruppe ungdommer som kommer og spiller hos oss hver uke.

Under de "større" arrangementene oppdaget vi at: Vi får sett mange innbyggere ved å stå på kjøpesenteret, men de går stort sett forbi. Kanskje de var for overraskede til at de rakk å stoppe? På stranden hadde vi mer hell, selv om man her er veldig avhengig av å kunne dra på kort varsel, når været er godt. Det arrangementet som egentlig scoret høgt på alle kriterier var foredraget i friluft. Her fikk vi en fantastisk oppslutning, og arbeidsmengden var ikke stor: ettersom foredragsholderen var innleid så besto den stort sett i å kjøre ut stoler og koke kaffe.

Oppsummering

Prosjektet ga oss et puff til å gjennomføre nye aktiviteter som har vært på idestadiet tidligere. Gjennomgående var publikum begeistret over at vi var på nye steder, og vi tenker at dette har vært med på å synliggjøre biblioteket for innbyggerne. Bokpresentasjoner på Frivilligsentralen har blitt en del av bibliotekets faste drift, rollespill har også det, og vi tenker å gjenta foredrag i naturen med et annet tema.

Forhåpentligvis har prosjektet lagt til rette for at kommunens innbyggere etter hvert vil oppleve det som helt naturlig når biblioteket er å finne utenfor sine egne vegger. Vi takker for støtten til prosjektet og gleder oss til å bruke erfaringene.

Vedlegg 1: Regnskap Pop up-biblioteket